

Sygn. akt III AUa 3973/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SA Magdalena Tymińska (spr.)

Sędziowie: SA Małgorzata Micorek-Wagner

SO del. Anna Michalik

Protokolant: st.sekr.sądowy Aneta Wąsowicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 listopada 2013 r. w W.

sprawy S. M.

przeciwko Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w W.

o wysokość emerytury, wypłatę odsetek, stwierdzenie nieważności decyzji waloryzacyjnych wydanych po 1 stycznia 1999 r.

na skutek apelacji S. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 października 2012 r. sygn. akt XIV U 2446/11

oddala apelacje

Sygn. akt III AUa 3973/12

UZASADNIENIE

S. M. wniósł odwołanie od dwóch decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego z dnia 18 grudnia 2008 r.: o odmowie ponownego ustalenia wysokości świadczenia emerytalno-rentowego i wypłaty odsetek oraz o odmowie wydania decyzji o stwierdzeniu nieważności decyzji wydanych po 1 stycznia 1999 r..

W odpowiedzi na odwołanie organ emerytalny wniósł o oddalenie odwołania od obu decyzji, podnosząc, że żądanie wnioskodawcy przeliczenia wysokości otrzymywanego świadczenia, z uwzględnieniem wzrostu uposażenia zasadniczego żołnierzy zawodowych pozostających w służbie i zajmujących analogiczne stanowiska, nie znajduje prawnego uzasadnienia z uwagi na obowiązujące od 1 stycznia 1999 r. zasady waloryzacji, wprowadzone znowelizowanym art. 6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin na podstawie art. 159 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Wyrokiem z dnia 25 listopada 2010r. Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych (sygn. akt XIV U 738/09) odwołanie od decyzji z dnia 18 grudnia 2008r. odmawiającej wydania decyzji o stwierdzeniu nieważności decyzji wydanych po 1 stycznia 1999r. przekazał Ministrowi Obrony Narodowej do rozpoznania, natomiast odwołanie od decyzji z dnia 18 grudnia 2008r. odmawiającej ponownego ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego i odsetek oddalił.

Na skutek apelacji wniesionej przez S. M., Sąd Apelacyjny w Warszawie - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 5 sierpnia 2011r. (sygn. akt III AUa 205/11) uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu - Sądowi Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, iż od obu zaskarżonych decyzji organu emerytalnego przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego zwłaszcza, że wydane zostały na tej samej podstawie prawnej z zastosowaniem znowelizowanego od 1 stycznia 1999 r. art. 6 wojskowej ustawy emerytalnej. Zatem, w postępowaniu przed Sądem I instancji powinno zapaść rozstrzygnięcie merytoryczne obejmujące obie zaskarżone decyzje organu rentowego.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 12 października 2012 r. odwołania od obu decyzji oddalił.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. M. decyzją z dnia 13 lutego 1996 r. miał przyznaną emeryturę wojskową. Kolejnymi decyzjami pozwany organ emerytalny dokonywał waloryzacji emerytury wnioskodawcy.

Wnioskiem z dnia 27 listopada 2008 r. skierowanym do Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w W. S. M. wniósł o ponowne ustalenie wysokości świadczeń emerytalnych przysługujących po 1 stycznia 1999 r., wypłacenie wraz z odsetkami różnicy między wysokością świadczeń ustaloną wg pierwotnego brzmienia ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin a faktycznie wypłaconymi po 1 stycznia 1999 r. oraz stwierdzenie nieważności decyzji waloryzacyjnych wydanych po 1 stycznia 1999r..

Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w dniu 18 grudnia 2008r. wydał zaskarżone decyzje: odmawiającą wydania decyzji o stwierdzeniu nieważności decyzji waloryzacyjnych wydanych po 1 stycznia 1999r. oraz odmawiającą ponownego ustalenia wysokości świadczeń emerytalno - rentowych i wypłaty odsetek.

Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie od obu decyzji nie jest zasadne.

W niniejszej sprawie jest bezsporne, że S. M. nabył prawo do wojskowej emerytury od dnia 1 grudnia 1995r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 1994r. Nr 10 poz.. 36 z późn. zm., zwanej dalej: „wojskową ustawą emerytalną”).

Emerytury i renty podlegały waloryzacji na zasadach i w terminach określonych w art. 6 ustawy ust. 1 i 2 w/w ustawy. Pierwotnie art. 6 ust. 1 brzmiał następująco: „emerytury i renty podlegają waloryzacji w takim samym stopniu i terminie, w jakim następuje wzrost uposażenia zasadniczego żołnierzy zawodowych pozostających w służbie i zajmujących analogiczne stanowiska”.

Natomiast ust. 2 art. 6 brzmiał: „waloryzacje emerytur i rent przeprowadza się nie później niż w ciągu trzech miesięcy od wprowadzenia zmian w uposażeniu zasadniczym żołnierzy zawodowych”.

Ustawodawca, dokonując reformy systemu emerytalnego, z dniem 1 stycznia 1999 r. zmienił treści art. 6, nadając mu brzmienie: „emerytury i renty podlegają waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”. Przedmiotowej zmiany dokonano przepisem art. 159 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 1998 r., Nr 162, poz. 1118 z późn. zm.).

Od 1 stycznia 1999 r. były stosowane nowe zasady waloryzacji emerytur wojskowych.

Art. 159 ustawy o emeryturach i rentach z FUS został znowelizowany ustawą z dnia 24 grudnia 1999 r. (Dz.U. z 1999 r. Nr 106, poz. 1215), ale nowelizacja ta nie objęła art.6 wojskowej ustawy emerytalnej, którego zmienione brzmienie pozostało w mocy.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 20 grudnia 1999 r. w sprawie o sygn. K 4/99, orzekł, że art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118) jest zgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

S. M. zarówno we wniosku do Wojskowego Biura Emerytalnego, jak i w odwołaniu powoływał się na art. 1 ust 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, który stanowił m.in., że warunki nabywania prawa do emerytur i rent oraz innych świadczeń przysługujących z tytułu pobierania emerytury lub renty, a także zasady ustalania wysokości tych świadczeń dla żołnierzy zawodowych, którzy w dniu wejścia w życie ustawy pozostawali w służbie oraz członków ich rodzin, określają przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób.

Zdaniem Sądu Okręgowego, treść art. 1 ust 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jednoznacznie wskazuje, że nie miał on zastosowania do wnioskodawcy, który został zwolniony ze służby w 1995 r.. Przepis ten nie miał żadnego wpływu na wydane po dniu 1 stycznia 1999r. decyzje waloryzacyjne. Podstawą tych decyzji był bowiem art. 6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że „waloryzacja rent i emerytur jest istotnym elementem prawa do zabezpieczenia społecznego, jednakże skutkiem noweli nie jest pozbawienie prawa do świadczeń ani też pozbawienie waloryzacji. Pomimo zmiany przepisów istota instytucji polegająca na utrzymaniu wartości świadczenia do spadku siły nabywczej pieniądza pozostała nienaruszona. Naruszenie oczekiwań, co do przewidywanego poziomu przyszłych świadczeń nie stanowi samo przez się naruszenia prawa do waloryzacji. W wypadku kompleksowych i głębokich reform takich jak ta z 1999 r. wewnętrzna spójność i sprawiedliwość nowego systemu może uzasadniać modyfikację przyznanych wcześniej uprawnień. Dotyczy to zwłaszcza ujednoczenia unormowania mającego dotyczyć wszystkich objętych nim osób. Istotna podmiotowa różnica tej grupy pracowniczej ma miejsce do czasu pozostawania w służbie (co wyraża się innym systemem płacenia składek i innymi wymaganiami co do prawa do nabycia emerytury), natomiast po odejściu ze służby taka osoba przede wszystkim staje się emerytem i winna podlegać zasadniczo regulacjom dla tej grupy osób(...)”.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 17 maja 2000r. w sprawie III AUa 1062/99 (OSA 200112/6) stanął na stanowisku, iż zasada ochrony praw słusznie nabytych nie zakazuje dokonywania w przyszłości waloryzacji emerytur i rent na zasadach mniej korzystnych niż dotychczas stosowane.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 wojskowej ustawy emerytalnej w brzmieniu nadanym przez art. 1 ust. 9 ustawy z dnia 6 maja 2005r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 130, poz. 1085) i obowiązującym od dnia 30 lipca 2005 r. prawo do świadczeń pieniężnych lub ich wysokość można ponownie ustalić, na wniosek osoby uprawnionej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedstawione istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub ujawnione nowe dowody nieznanne organowi, a mające wpływ na prawo do świadczeń albo ich wysokość.

Powołany przepis stanowi podstawę pozwalającą na zmianę prawomocnej decyzji w sytuacji, gdy osoba, której odmówiono prawa w związku z nieudokumentowaniem faktu spełnienia wszystkich wymaganych przez prawo warunków, przedstawi nowe dowody uzyskane już po wydaniu decyzji, potwierdzające to prawo oraz, gdy z nowych dowodów czy okoliczności wynika brak podstaw do przyznania prawa. Celem ponownego ustalenia w trybie art. 32 ust. 1 w/w ustawy jest ponowne rozstrzygnięcie o uprawnieniach, które powstały ex lege przed wydaniem weryfikowanych decyzji organu ubezpieczeń społecznych. Podstawą ponownego ustalenia prawa lub zobowiązania może być zatem ujawnienie okoliczności istniejących przed wydaniem prawomocnej decyzji, mających wpływ na to prawo lub zobowiązanie, które zostały przez organ pominięte przez przeoczenie, pomyłkę, błąd lub uchybienie formalne. W ponowionym postępowaniu organ dąży do ustalenia, czy popełnione uchybienia, przedłożone dowody albo ujawnione fakty mają wpływ na zmianę dokonanych wcześniej ustaleń. Bezpośrednim celem ponownego ustalenia jest rozstrzygnięcie o prawach lub zobowiązaniach osób zainteresowanych, według stanu faktycznego z chwili wydania weryfikowanych decyzji.

W ocenie Sądu Okręgowego, w/w podstawy do ponownego ustalenia wysokości emerytury wnioskodawcy nie zachodzą. Wniosek ubezpieczonego nie zawiera bowiem żadnych nowych okoliczności mających wpływ na wydane decyzje, a których to okoliczności organ emerytalny nie znał, wydając zaskarżone decyzje.

Mając na uwadze ustalenia faktyczne, jak i stan prawny, uwzględniając zwłaszcza stanowisko Trybunału Konstytucyjnego wyrażone w wyroku z dnia 20 grudnia 1999r. (sygn. K 4/99) należy uznać, iż zaskarżona decyzja Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego o odmowie ponownego ustalenia wysokości świadczenia emerytalno – rentowego jest prawidłowa.

Zgodnie z art. 32 ust. 2 wojskowej ustawy emerytalnej decyzje ostateczne, od których nie zostało wniesione odwołanie do właściwego sądu, mogą być z urzędu przez wojskowy organ emerytalny zmienione, uchylone lub unieważnione na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.). Przepis ten wskazuje, że możliwe jest stosowanie trybów nadzwyczajnych, przewidzianych w procedurze administracyjnej, wobec decyzji emerytalnych, podjętych na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 25 lutego 2003r. (sygn. III KKO 16/02,OSNP 2004, Nr 6, poz. 109), że żądanie stwierdzenia nieważności decyzji z zakresu ubezpieczeń społecznych podlega rozpoznaniu jako odwołanie od tej decyzji, bądź jako wniosek o ponowne ustalenie uprawnień z tego ubezpieczenia rozstrzygany nową decyzją, która może być zaskarżona do sądu ubezpieczeń społecznych. Ostateczne decyzje, od których nie wniesiono odwołań do sądu, mogą być uchylone, zmienione lub unieważnione na zasadach k.p.a. jedynie z urzędu, a nie na wniosek strony (podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 września 2009 r., sygn. I UK 109/09, niepubl.).

W przypadku, gdy wnioskodawca nie wniósł odwołania od decyzji organu emerytalnego, organ ten, może unieważnić decyzje ostateczne z urzędu po przeprowadzeniu odrębnego postępowania administracyjnego w celu stwierdzenia nieważności decyzji po ustaleniu, że przedmiotowe decyzje są dotknięte jedną z wad wymienionych w art. 156 § 1 k.p.a.

W sprawie niniejszej, zdaniem Sądu Okręgowego, weryfikacja decyzji wydanych po 1 stycznia 1999 r. nie doprowadziła do ustalenia podstaw do ich wyeliminowania z obrotu prawnego a tym samym do stwierdzenia ich nieważności z urzędu w oparciu o art. 156 k.p.a. Zastosowany bowiem przez organ emerytalny sposób waloryzacji emerytury wnioskodawcy jest właściwy z punktu widzenia prawa.

Z powyższych względów, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł, jak w wyroku.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych zaskarżył w całości apelacją S. M.. Skarżący zarzucił naruszenie podstawowych zasad porządku prawnego dotyczącego świadczeń emerytalnych żołnierzy zawodowych w zakresie praw słusznie nabytych oraz praw obywatela do sprawiedliwego procesu (art.6 Konwencji Praw Człowieka) przez: 1) naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art.5.art.6 i art.53 ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy i ich rodzin w związku z art.2 i art.32 Konstytucji RP poprzez odmowę uznania roszczenia o ponowne przeliczenie z urzędu uposażenia wnioskodawcy z dniem 1 lipca 2004 r.; 2) zaniechanie przez sąd rzetelnej i wnikliwej oceny zgromadzonego materiału dowodowego oraz dokonanie ustaleń faktycznych bez uwzględnienia wniosków dowodowych; 3) naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. przez niepodanie przyczyn w uzasadnieniu wyroku, dla których innym dowodom przedstawionym przez wnioskodawcę odmówił wiarygodności i mocy dowodowej; 4) wydanie wyroku zawierającego rozstrzygnięcie wyraźnie sprzeczne z treścią odwołań od decyzji WBE, 5) nieważność postępowania , gdyż proces został przeprowadzony bez należytej reprezentacji strony pozwanej, czyli WBE- statio fisci Skarbu Państwa, z jednoczesnym naruszeniem art.379 pkt 2k.p.c. ; stosownie do postanowień art. 17 ustawy o uprawnieniach Skarbu Państwa pełnomocnik WBE nie może brać udziału w takim postępowaniu. Stroną może być Minister Obrony Narodowej, albo Dyrektor Departamentu Spraw Socjalnych, bo takie kompetencje dostał od ministra.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o: zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy zgodnie z wnioskami odwołującego się lub o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do

ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji, orzeczenie nieważności decyzji wydanych przez WBE po 1 stycznia 1999 r. do 2011 r. włącznie, które zostały wydane z rażącym naruszeniem prawa określone w art. 156 § 1 pkt 2 i 3 k.p.a.

Apelujący wniósł ponadto o skierowanie, w przypadku braku możliwości rozstrzygnięcia przez Sąd Apelacyjny, zagadnienie prawnego do rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy: 1) czy zmiany wprowadzone do ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz.U. z 1994 r., Nr 10, poz. 36 od daty jej prowadzenia do daty rozstrzygnięcia mają zastosowanie do tych byłych żołnierzy zawodowych, którzy nabyli uprawnienia i przeszli na świadczenia pod rządami tejże ustawy, 2) czy art. 53 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. ma charakter przepisu incydentalnego i odnoszącego się do zdarzenia jakie wynika bezpośrednio z wprowadzenia ustawy, czy też ma charakter przepisu stałego i ma zastosowanie w związku ze zmianami przepisów wojskowej ustawy emerytalnej w latach następnych w celu niwelowania dysproporcji zgodnie z nakazami Konstytucji RP w zaopatrzeniu emerytalnym w obrębie tej samej grupy zawodowej.

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie zważył, co następuje:

Apelacja S. M. nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy stwierdzić, że bezzasadny jest zarzut apelacji nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 2 k.p.c.. W myśl art. 460 § 1 k.p.c. zdolność sądową i procesową ma organ rentowy. Zgodnie z art. 476 § 2 pkt 2 k.p.c. przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych, dotyczących emerytur i rent. Zgodnie natomiast z art. 476 § 4 pkt 3 k.p.c. przez organy rentowe rozumie się m.in. wojskowe organy emerytalne oraz organy emerytalne resortów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, a także inne organy wojskowe i organy resortów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, właściwe do wydawania decyzji w sprawach, o których mowa w § 2. Organem emerytalnym organem wojskowym są dyrektorzy wojskowych biur emerytalnych z mocy, wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 37 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, § 2 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 lutego 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin (Dz.U. Nr 67, poz. 618 ze zm.). Bezsporne jest, że w niniejszym postępowaniu, po stronie pozwanej występował uprawniony organ emerytalny - Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego, legitymujący się zdolnością sądową i procesową, reprezentowany przez prawidłowo umocowanego radcę prawnego. (pełnomocnictwo: k.39 a.s.)

W ocenie Sądu Apelacyjnego, również zarzut apelacji naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. jest nieuzasadniony. W judykaturze pozostaje utrwalony pogląd, że zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w wyjątkowych okolicznościach, w szczególności, gdy uzasadnienie orzeczenia nie zawiera elementów pozwalających na weryfikację stanowiska sądu I instancji, a braki uzasadnienia w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej muszą być tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona, bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej. Taka sytuacja z pewnością nie ma miejsca w niniejszej sprawie. W ocenie Sądu Apelacyjnego, uzasadnienie zaskarżonego wyroku wskazuje dostatecznie podstawę faktyczną rozstrzygnięcia oraz - wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Zaskarżony wyrok poddaje się kontroli instancyjnej, zwłaszcza, że kwestią sporną w niniejszej sprawie nie jest stan faktyczny lecz wykładnia prawa.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji nie naruszył prawa materialnego w postaci art. 6 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz.U. z 1994 r., Nr 10, poz. 36 ze zm.) a także art. 159 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, nie można się zgodzić z twierdzeniem apelującego, że art. 6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin w brzmieniu nadanym przez art. 159 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie dotyczył emerytów wojskowych, którzy przed 1 stycznia 1999 r. byli już uprawnieni do świadczeń. Gdyby ustawodawca zmierzał do zróżnicowania zasad waloryzacji świadczeń w zależności od daty nabycia do nich prawa, to zamysł taki musiałby wprost wyrazić

w konkretnym przepisie prawa. Zróżnicowanie metod waloryzacji świadczeń przyznawanych w oparciu o te same regulacje prawne tej samej kategorii osób, charakteryzujących się jednakową cechą istotną, a mianowicie posiadaniem prawa do świadczenia pieniężnego z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych, wymagałoby wyraźnego wprowadzenia w ustawie. Stosowanie jednakowych zasad do wszystkich uprawnionych takiego wskazania nie wymaga. Do dnia 31 grudnia 1998 r. waloryzacja świadczeń, jaką przewidywał art. 6 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej, była uzależniona od wzrostu uposażenia zasadniczego żołnierzy zawodowych pozostających w służbie i zajmujących analogiczne stanowiska. Była to waloryzacja uposażeniowa. Na mocy art. 159 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin wprowadzono zmianę, nadając art. 6 ustawy zaopatrzeniowej nowe brzmienie, poprzez co wprowadzono takie same zasady waloryzacji świadczeń dla żołnierzy zawodowych, jakie przewidziano w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (waloryzacja cenowa).

Przepis art. 159 zamieszczono w dziale X zatytułowanym „Przepisy zmieniające, przejściowe i końcowe” w Rozdziale 1 „Zmiany w przepisach obowiązujących”, co jest dopuszczalne, gdyż na mocy ustawy, jak wynika z zasad legislacji, można zmienić przepisy innej ustawy. Należy w tym miejscu dodatkowo podnieść, że przepis art. 195 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS wskazuje przepisy, które tracą moc w związku z wejściem jej w życie. Nie wymieniono w nim art. 6 ustawy zaopatrzeniowej, gdyż przepis ten nie został uchylony, lecz nadano mu z dniem 1 stycznia 1999 r. jedynie nowe obowiązujące brzmienie. Reasumując, od dnia 1 stycznia 1999 r. nie funkcjonuje już w obrocie prawnym poprzednie brzmienie art. 6 ustawy zaopatrzeniowej. Brak zatem podstawy prawnej, która pozwoliłaby – zgodnie z żądaniem skarżącego – zwaloryzować po 1 stycznia 1999 r. jego emeryturę z zastosowaniem poprzednio obowiązującej zasady uposażeniowej.

Przepis art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS obowiązujący do dnia 30 września 2003 r. określał, jakie przepisy normują warunki nabywania prawa do emerytur i rent przez żołnierzy zawodowych, którzy podjęli służbę przed 1 stycznia 1999 r. i nie zostali włączeni do powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych. Przepis ten został wprowadzony po to, aby jednoznacznie – z uwagi na to, że na mocy art. 6 ust. 1 pkt 13 w związku z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 ze zm.) powszechnym systemem emerytalnym objęto od 1 stycznia 1999 r. żołnierzy, którzy podjęli służbę od 1 stycznia 1999 r. – zaznaczyć, że dotychczasowym zaopatrzeniowym systemem emerytalnym nadal są objęci żołnierze będący w służbie, ale jeszcze bez uprawnień emerytalnych. Jednocześnie na mocy art. 159 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z dniem 1 stycznia 1999 r. wprowadzono dla ówczesnych, jak i przyszłych (po 1 stycznia 1999 r.) emerytów wojskowych zasadę waloryzacji cenowej poprzez nadanie nowego brzmienia art. 6 ustawy zaopatrzeniowej. Brak jest zatem podstaw, aby przyjąć, że art. 1 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w pierwotnym brzmieniu stanowił o zachowaniu przez ówczesnych emerytów (a zatem i wnioskodawcę) prawa do waloryzacji uposażeniowej po 1 stycznia 1999 r..

Powyższe stanowisko potwierdza również instytucja wprowadzona art. 179 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z tym przepisem od 1 stycznia 1999 r. emerytury i renty przyznane od uposażeń osiągniętych przed tą datą na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym, osób, o których mowa w art. 1 ust. 2, podlegają dodatkowej waloryzacji wskaźnikiem 104,3%. Z przepisu tego wynika, że ustawodawca poprzez przyznanie dodatkowej waloryzacji, pragnął zrekompensować zmianę zasad waloryzacji świadczeń wprowadzoną nowelizacją art. 6 ustawy o zaopatrzeniu, osobom, które już pobierały świadczenia emerytalno-rentowe z zaopatrzenia, a które przedmiotowa zmiana miała objąć na przyszłość.

Sąd Okręgowy słusznie podkreślił, że przepis art. 159 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nowelizujący zasady waloryzacji świadczeń emerytalnych żołnierzy zawodowych został poddany kontroli Trybunału Konstytucyjnego z punktu widzenia zasady ochrony praw słusznie nabytych, która to kontrola została zakończona orzeczeniem Trybunału o zgodności tego przepisu z art. 2 Konstytucji RP. Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu swojego orzeczenia uzasadnił szczegółowo swoje stanowisko, z którego wynika w sposób nie budzący wątpliwości, iż zmiana od 1 stycznia 1999 r. metody waloryzacji emerytur wojskowych dotyczy wszystkich emerytów, uprawnionych do świadczeń z tytułu tego zaopatrzenia, także tych którym je już przyznano. Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Wobec powyższego, brak

jest prawnej możliwości uznania, że zmiana zasad waloryzacji emerytury wojskowej odwołującego się, jaka nastąpiła już po nabyciu przez skarżącego prawa do świadczenia, odbyła się z naruszeniem zasady ochrony praw nabytych. Przedmiotem gwarancji wynikających z tej zasady jest przysługujące określonej jednostce prawo podmiotowe. Nie ma znaczenia, czy prawo to zostało nabyte na podstawie indywidualnego aktu organu władzy, czy na podstawie ustawy, tj. z chwilą spełnienia określonych przesłanek. Zasadą ochrony praw nabytych objęte są zarówno prawa nabyte w drodze skonkretyzowanych decyzji przyznających, jak i prawa nabyte - in abstracto - zgodnie z ustawą przed zgłoszeniem wniosku o ich przyznanie. Z zasady tej, jak to wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, nie wynika jednak zakaz zmiany przepisów określających sytuację prawną osoby w zakresie, w którym sytuacja ta nie wyraża się w przysługującym tej osobie prawie podmiotowym. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ochronie praw nabytych podlegają jedynie ekspektatywy praw maksymalnie ukształtowanych, tj. takie, które spełniają zasadniczo wszystkie przesłanki ustawowe do nabycia prawa pod rządami danej ustawy, bez względu na stosunek do nich późniejszej ustawy. Ochrona praw nabytych nie ma jednak charakteru absolutnego. Nabyte przez uprawnionego prawa zaopatrzeniowe mogą podlegać niekorzystnym dla niego zmianom. Konstytucyjna zasada ochrony praw nabytych nie wyklucza bowiem wprowadzenia regulacji, które znoszą bądź ograniczają prawa podmiotowe, w tym także prawa nabyte, jednakże te ograniczenia muszą znajdować uzasadnienie w innych chronionych konstytucyjnie wartościach. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że znowelizowany przepis art. 6 ustawy zaopatrzeniowej wprowadził w stosunku do określonej grupy świadczeniobiorców mechanizm waloryzacji z uposażeniowej (płacowej) na cenową, to jednak zachowana została zasada stabilnej wartości ekonomicznej otrzymywanych świadczeń poprzez wprowadzenie mechanizmu umożliwiającego jej urzeczywistnienie. Pomimo zmian przepisów nie doszło do pozbawienia świadczeniobiorców przysługującego im uprawnienia do waloryzacji świadczeń emerytalno - rentowych, a jedynie do zmiany zasad mechanizmu tej waloryzacji. Trybunał stwierdził, że w zakresie wysokości przysługujących świadczeń ustawodawca w sytuacji przeprowadzenia głębokich zmian całego systemu emerytalno - rentowego, zachowania wewnętrznej spójności tego systemu, a także zważywszy na sytuację społeczno - gospodarczą i kryzys finansów ubezpieczeń społecznych ma prawo wprowadzić ograniczenie zasady ochrony praw nabytych stanowiących element państwa prawnego.

Jeszcze raz należy podkreślić, że skarżący nie został w ogóle pozbawiony prawa podmiotowego do waloryzacji świadczenia, a jedynie dokonano zmian metody waloryzacji świadczeń. Bezsporne jest, że od 1 stycznia 1999 r. wprowadzono reformę systemu emerytalno-rentowego; elementem tej reformy stało się również doprowadzenie do ustanowienia jednolitych zasad waloryzacji świadczeń emerytów z systemu powszechnego ubezpieczeniowego i zaopatrzeniowego. W tej kwestii Trybunał Konstytucyjny w powoływanym już wyroku stwierdził, że „(...) istotna podmiotowo różnica (podstawa zróżnicowania statusu prawnego) ma miejsce do czasu pozostawania w służbie, czego wyrazem jest inny system płacenia składek i odrębne warunki nabycia prawa do świadczenia, natomiast później taka osoba jest przede wszystkim emerytem i winna zasadniczo podlegać regulacjom dotyczącym tej grupy osób”. Wprowadzenie od dnia 1 stycznia 1999 r. znowelizowanego przepisu art. 6 ustawy zaopatrzeniowej zrównuje w prawach wszystkich emerytów i rencistów niezależnie od tego, czy prawo do świadczeń mają ustalone na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, czy też przepisów obowiązujących w powszechnym systemie. Wszyscy emeryci i renciści należą do tej samej grupy uprawnionych i waloryzacja ich świadczeń winna odbywać się według tych samych zasad bez stosowania jakichkolwiek kryteriów faworyzujących, czy też dyskryminujących. Nie ma bowiem żadnych uzasadnionych powodów w sytuacji, gdy świadczenia służb mundurowych (żołnierzy zawodowych) wypłacane są z budżetu państwa, stosować korzystniejszych zasad waloryzacji świadczeń w stosunku do tej grupy świadczeniobiorców. Trybunał Konstytucyjny w powoływanym już orzeczeniu wskazał również, że naruszenie oczekiwań co do przewidywanego poziomu przyszłych świadczeń nie stanowi samo przez się naruszenia prawa do waloryzacji.

Zaskarżone orzeczenie Sądu Okręgowego nie narusza także, zdaniem Sądu Apelacyjnego, konstytucyjnej zasady równości wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. Z zasady tej wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej klasy (kategorii). Wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących jak i faworyzujących. (zob. wyrok TK z 27 stycznia 2010 r., SK 41/07, OTK-A 2010/1/5;

postanowienie TK z 8 kwietnia 2010 r. , P 6/10, OTK-A 2010/4/37) Bezsporne jest , że świadczenie emerytalne wnioskodawcy od dnia 1 stycznia 1999 r. podlega waloryzacji cenowej, to jest na takich samych zasadach co świadczenia wszystkich emerytów mundurowych i wszystkich emerytów z powszechnego systemu emerytalnego.

Należy wspomnieć, że z dniem 1 stycznia 1999 r. weszła w życie nie tylko ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS ale również – ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz.887 ze zm.). Przepisy art. 6 ust.1 pkt 13 w związku z art. 6 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu, który ostatecznie obowiązywał od dnia wejścia w życie tej ustawy, tj. od dnia 1 stycznia 1999 r., stanowiły, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są żołnierzami zawodowymi, które nie pozostawały w służbie w dniu wejścia w życie ustawy , tj. weszli do służby od 1 stycznia 1999 r. . Powyższe regulacje były spowodowane zamiarem ustawodawcy objęcia także służb mundurowych , w tym żołnierzy zawodowych, którzy podejmą służbę po dniu wejścia w życie tej ustawy, powszechnym systemem ubezpieczeń społecznych i emerytalno - rentowym. Żołnierze pozostający już w służbie , jak i ci , którzy nabyli już uprawnienia emerytalno – rentowe zachowali prawo do zaopatrzenia na zasadach dotychczas obowiązujących. Tak też było w sytuacji odwołującego, który zachował świadczenie emerytalne ustalone na zasadach obowiązujących w ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych (...). Nikt nie przeliczył odwołującemu z dniem 1 stycznia 1999 r. emerytury stosując zasady z ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, gdyż zachował dotychczasowe prawo do świadczenia . Bezsporne jest, że z dniem 1 października 2003 r. na mocy art.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 166, poz.1609) uchylono w/w art. 6 ust. 1 pkt 13 i ust. 3 ustawy systemowej, wyłączając w ten sposób żołnierzy zawodowych – tych którzy podjęli służbę od 1 stycznia 1999 r. – z powszechnego systemu ubezpieczeń i obejmując ich co do zasady systemem zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Bezsporne jest, że powyższe zmiany pozostały bez wpływu na obowiązującą od 1 stycznia 1999 r. zasadę waloryzacji. Nie zmieniono bowiem wprowadzonej z dniem 1 stycznia 1999 r. do systemu zaopatrzenia zasady waloryzacji cenowej na obowiązującą uprzednio do 31 grudnia 1998 r. zasadę waloryzacji uposażeniowej. Waloryzacja cenowa obejmuje od dnia 1 grudnia 1999 r. wszystkich bez wyjątku emerytów wojskowych bez względu na datę przejścia na emeryturę.

Na podstawie powyższych rozważań należy stwierdzić, że nie są trafne również zarzuty apelacji naruszenia art. 5 i art. 53 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Przepis art.5 nie dotyczy w żaden sposób zasad waloryzacji świadczeń emerytalnych, w szczególności nie wprowadza odstępstw od zasady waloryzacji wprowadzonej z dniem 1 stycznia 1999 r. na mocy art.159 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez nadanie nowego brzmienia art.6 ustawy zaopatrzeniowej. Z art. 53 nie można wywieść ograniczenia zastosowania zasady waloryzacji wyłącznie do żołnierzy nabywających świadczenia po 1 stycznia 1999 r..

Sąd Apelacyjny nie uwzględnił wniosku pełnomocnika wnioskodawcy o przedstawienie Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego sformułowanego w apelacji w trybie art. 390 § 1 k.p.c.. Otóż, przesłanką przekazania sprawy Sądowi Najwyższemu w w/w trybie jest powstanie zagadnienia prawnego (z zakresu prawa procesowego lub materialnego) budzącego, w ocenie Sądu II instancji, poważne wątpliwości (postan. SN z 5 stycznia 2011 r. , III CZP 110/10, LEX nr 736483). Tymczasem Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym przedmiotową sprawę nie ma poważnych wątpliwości co do interpretacji i zastosowania w niniejszej sprawie przepisu art. 6 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz.U. z 1994 r., Nr 10, poz. 36 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1999r. , nadanym mu na podstawie art. 159 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.). Sąd Apelacyjny własną ocenę prawa materialnego, mającego zastosowanie w niniejszej sprawie, przedstawił we wcześniejszych rozważaniach, odnosząc się do apelacji wnioskodawcy. Ocena ta jest zgodna co do zasady z oceną Sądu I instancji. Sąd II instancji nie ma ponadto wątpliwości co do prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I instancji także z punktu widzenia generalnych zasad państwa prawa zapisanych w Konstytucji RP . Reasumując, zdaniem Sądu Apelacyjnego wyrok Sądu I instancji w całości odpowiada prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w wyroku.

Sędziowie: Przewodnicząca:

M. W. M. T.

A. M.